

Švedski program vakcinacije

DEO POSEBNO NAMENJEN SAMO NEKOJ DECI

Sva deca u Švedskoj imaju pravo na vakcinaciju protiv devet ozbiljnih bolesti. Vakcinaciju sprovode službe za zdravstvenu zaštitu dece i zdravstvenu zaštitu školske dece (vidi poseban informativni list).

Samo nekoj deci nudi se, povrh toga, vakcinacija protiv hepatitisa B, tuberkuloze, gripa (influenca) i pneumokoknih infekcija.

HEPATITIS B

Hepatitis B je jedan od više virusa koji prouzrokuju zapaljenje jetre. Infekcija se širi putem krvi i drugih telesnih tečnosti. Kod nekih osoba bolest se ne manifestuje, dok kod drugih nastaju teška stanja u trajanju od više meseci. Kod većine osoba dolazi do potpunog ozdravljenja, ali kod nekih virus ostaje u telu, i nakon dugo vremena može izazvati komplikacije u obliku oštećenja jetre ili karcinom jetre. Najveći rizik postoji kod osoba koje su infekciju hepatitisom B dobile kao vrlo mlade.

Kome se preporučuje vakcinacija?

Vakcinacija se preporučuje deci koja u svojoj najbližoj okolini imaju roditelje, rodbinu ili druge osobe sa hepatitisom B, ili deci čiji roditelji dolaze iz zemlje u kojoj je hepatitis B češći nego u Švedskoj.

Kakvu zaštitu pruža vakcinacija?

Vakcine su veoma efikasne i gotovo sva deca koja prime vakcinu izgrade otpornost prema bolesti. Otpornost je dugotrajna - verovatno doživotna.

Koje se vakcine daju protiv hepatitisa B?

Vakcina postoji u obliku monovakcine. Za vakcinaciju odojčadi postoji kombinovana vakcina koja uključuje vakcinu protiv hepatitisa B.

Kada se daje vakcina?

Vakcina se obično daje u tri navrata, ili zajedno sa drugim vakcinama u uzrastu odojčeta (u 3, 5 i 12. mesecu života) ili prema posebnom vremenskom kalendaru.

Koji su neželjeni efekti?

Kod najvećeg broja dece nema neželjenih efekata vakcine protiv hepatitisa B, ili ima, ali samo u zanemarljivom obliku. Eventualni neželjeni efekti prolaze obično posle nekoliko dana.

ČESTI (uočavaju se kod najmanje 1 na 100 vakcinisanih osoba): crvenilo, otek, bolna osetljivost na mestu uboda.

RETKI ILI VRLO RETKI: povišena temperatura, svrab, glavobolja, povraćanje, proliv, kožni osip, alergijska reakcija.

TUBERKULOZA

Tuberkuloza je infekcija prouzrokovana bakterijom. Najčešće se javlja kao tuberkuloza pluća, ali može biti lokalizovana i na drugim organima. Tuberkuloza se obično prenosi vazdušnim putem pri kašlju. Tok bolesti je u najvećem broju slučajeva spor sa dugotrajnim kašljem, gubitkom telesne težine i povišenom temperaturom. Bolest može da miruje u telu duži niz godina pre nego što postane aktivna. Neaktivna tuberkuloza nije zarazna.

Kome se preporučuje vakcinacija?

Vakcinacija se preporučuje zdravoj deci koja u svojoj najbližoj okolini imaju roditelje, rodbinu ili druge osobe sa tuberkulozom, ili deci čiji roditelji dolaze iz zemlje u kojoj je tuberkuloza češća nego u Švedskoj.

Kakvu zaštitu pruža vakcinacija?

Kod male dece vakcina pruža dobru zaštitu protiv teških oblika tuberkuloze. Efekti vakcine u starijim uzrastima su sporni i prilično variraju.

Koje se vakcine daju protiv tuberkuloze?

Vakcina postoji u obliku monovakcine.

Kada se daje vakcina?

Vakcina se obično daje u vidu jednokratne doze posle navršanih 6 meseci života. Međutim, u slučaju visokog rizika od infekcije preporučuje se ranija vakcinacija.

Šta se dešava posle vakcinacije?

Vakcinacija dovodi do razvoja male infekcije kože. Dve do četiri nedelje posle vakcinacije nastaje mala otvrdlina na mestu uboda. Ona pocrveni i poraste te vremenom nastane ranica iz koje može da curi gnojni iscedak. Ranicu treba ostaviti na miru i ona, po pravilu, posle nekoliko nedelja zarasta sama od sebe. Izbegavajte kupanje u bazenu dok god je rana otvorena. Kod neke dece ne dolazi do pojave ranice, već se samo javlja otvrdlina koja nestane nakon par ili nekoliko meseci.

Koji su neželjeni efekti?

RETKI ILI VRLO RETKI: nenormalno velika rana koja teško zarasta, povišena temperatura, glavobolja i alergijska reakcija.

GRIP (INFLUENCA)

Grip je infekcija disajnih puteva prouzrokovana virusom. Prenosi se obično vazduhom pri kašlju i kihanju. Svake godine grip pogodi našu zemlju i 2-15 odsto stanovnika oboli od bolesti. Grip prolazi obično sam od sebe, ali se kao komplikacija bolesti dosta često javlja zapaljenje pluća.

Kome se preporučuje vakcinacija?

Osim što se preporučuje osobama starijim od 65 godina, vakcinacija je poželjna i kod odraslih osoba i dece sa hroničnim bolestima srca i pluća, nestabilnim dijabetesom ili ozbiljno smanjenim imunitetom. Takođe mogu biti aktuelna i deca koja boluju od drugih bolesti. Ocenu donosi nadležni dečji lekar.

Kakvu zaštitu pruža vakcinacija?

S obzirom da virus gripa neprekidno menja svoju građu, neophodno je da se pred svaku sezonu proizvede nova vakcina koja će biti delotvorna protiv upravo tada aktuelnog virusa. Dakle, da bi se postigla najbolja moguća zaštita, neophodna je vakcinacija svake godine.

Koje se vakcine daju protiv gripa?

Postoje mnoge različite vakcine protiv gripa.

Kada se daje vakcina?

Deca se mogu vakcinisati sa navršениh 6 meseci života. Vakcinacija se vrši davanjem jedne ili dve doze vakcine, zavisno do uzrasta deteta.

Koji su neželjeni efekti?

Vakcine protiv gripa proizvode se od virusa koji se odgaja u jajetu kokoške. Zato se vakcina protiv gripa ne preporučuje osobama koje imaju snažne alergijske reakcije na jaja.

Kod najvećeg broja dece nema neželjenih efekata vakcine protiv gripa, ili ima, ali samo u zanemarljivom obliku. Eventualni neželjeni efekti nestaju obično posle nekoliko dana.

ČESTI (uočavaju se kod najmanje 1 na 100 vakcinisanih osoba): crvenilo, otok, bolna osetljivost na mestu uboda i povišena telesna temperatura.

RETKE ILI VRLO RETKE: alergijska reakcija.

PNEUMOKOKI

Pneumokoki su bakterije koje mogu da prouzrokuju blaže infekcije, kao npr. zapaljenja uva i sinusa, ali mogu biti i uzročnici veoma ozbiljnih bolesti, ponekad opasnih po život, npr. trovanja krvi i zapaljenja moždanih opni. Postoji i rizik od komplikacija, npr. u obliku različitih oštećenja mozga.

Kome se preporučuje vakcinacija?

Od 1. januara 2009. god. za odojčad se uvodi opšta vakcinacija protiv pneumokoka. Deca koja još uvek nisu vakcinisana, a koja rizikuju teška oboljenja usled pneumokoknih infekcija, preporučuje se vakcina bez obzira na uzrast. To se odnosi na decu sa hroničnim bolestima srca, pluća ili bubrega, urođenim bolestima smanjenog imuniteta ili decu sa kohlearnim implantatom. Ocenu donosi nadležni dečji lekar.

Kakvu zaštitu pruža vakcinacija?

Vakcinama se postiže dobra zaštita protiv onih vrsta pneumokoka koje su sadržane u odgovarajućoj vakcini.

Koje se vakcine daju protiv pneumokoka?

Na tržištu postoje dve vakcine različitog tipa. Jedna za decu ispod 5 godina i jedna za decu stariju od 2 godine i odrasle.

Kada se daje vakcina?

Vakcinacija dece koja pripadaju rizičnoj grupi obavlja se prema posebnom kalendaru.

Koji su neželjeni efekti?

Kod najvećeg broja dece nema neželjenih efekata vakcine protiv pneumokoka, ili ima, ali samo u zanemarljivom obliku. Eventualni neželjeni efekti nestaju obično posle nekoliko dana.

ČESTI (uočavaju se kod najmanje 1 na 100 vakcinisanih osoba): crvenilo, otok, bolna osetljivost na mestu uboda, povišena temperatura, proliv i povraćanje.

RETKE ILI VRLO RETKE: akutna preosetljivost, svrab, konvulzije, koprivnjača, bledilo i mlitavost.

VAŽNO!

Pre vakcinacije – Ukoliko je Vaše dete alergično ili ukoliko je posle ranijih vakcinacija reagovalo na način koji odstupa od normalnog, obavestite nas o tome.

Posle vakcinacije – Ukoliko u prvo vreme posle vakcinacije primetite nešto neobično kod deteta, obratite se dečjem dispanzeru ili službi za zdravstvenu zaštitu školske dece.

Želite li više informacija?

Obratite se pre svega nadležnom dečjem lekaru. Možete kontaktirati i dečji dispanzer ili službu za zdravstvenu zaštitu školske dece.